Innovatsioonihange

Innovatsioonihange on oma olemuselt **vahend probleemi lahendamisele**, kus ei kirjeldata detailselt hankeeseme tehnilisi tingimusi, vaid **oodatud on erinevad lahendused**, mille hulgast valitakse parim.

Eesmärk

Luua väärtust või saavutada **konkurentsieelis**, soodustades üldist majanduse ja heaolu kasvu.

Innovatsioonihangeteks nimetatakse **uute või uuenduslike asjade, teenuste** või **lahenduste väljatöötamist**, **täiustamist** ja **kasutuselevõttu toetavaid** riigihankeid, mille läbiviimiseks on lubatud kõik hankeliigid.

Riigihange on **avaliku ja erasektori ühenduslüli,** mistõttu on hangetel **keskne roll** innovatsiooni edendamisel.

Innovatsioonihangete jaotumine →

! Kõik kolm tüüpi innovatsiooni võivad realiseeruda erinevates innovatsioonihanke vormides alates järkjärgulistest uuendustest teenuste täiustamisel kuni ümberkujundavate lahendusteni, mille puhul **avalik sektor toimib muutuste algatajana.**

1 **Innovatsiooni loov hange**
Hangitakse turult teenuseid või lahendusi, mida veel ei eksisteeri. Hange eeldab märkimisväärset arenduskomponenti, tihti ka teadus- ja arendustegevusi.

2 **Innovatsiooni toetav hange**
Hangitakse innovaatilisi või täiustamist vajavaid asju, teenuseid või lahendusi, mis on tehniliselt valmis ja turule toodud, kuid mille levik on veel piiratud. Avalik sektor tegutseb varajase kasutusele võtjana ning innovaatilisus seisneb lahenduse uudsuses turu ja kasutajate kontekstis.

3 **Innovatsiooni kohandushange**
Hangitakse olemasolevaid asju, teenuseid või lahendusi rakendamiseks uuel ja innovaatilisel viisil. Lahendust kasutatakse uues sektoris või uues kasutuskontekstis, mille tulemusel tekib uus kasutusväärtus ja innovatsioon kasutusele võtja protsessides.

Innovatsiooni mõõde hangetes

Mõõdukas täiustus
ehk astmeline innovatsioon

Olemasolevate toodete, teenuste või protsesside mõõdukas täiustamine: nt digiteerimine või funktsionaalsuste lisamine. Muutused piirduvad tihti organisatsioonilise kohandamisega.

Näited
- Avaliku veebilehe kasutajaliidese uuendamine ligipääsetavuse tagamiseks
- Liikuvusteenuste ja piletimüügi andmevahetusplatvorm MaaS X-tee

Uus tehnoloogia või teenus
ehk murranguline innovatsioon

Märkimisväärsed muudatused olemasolevates struktuurides: uued tehnoloogiad, teenusemudelid või lähenemisviisid. Nõuab avaliku sektori aktiivset osalust ja valmisolekut.

Näited
- Eesti viipekeelne tõlkerobot
- Lahendused keelatud esemete avastamiseks vanglates
- Reovee muutmine väärtuslikuks ressursiks

Süsteemne muutus
ehk ümberkujundav innovatsioon

Põhjustab struktuurseid, tihti valdkonnaüleseid muutusi, mille mõju ulatub üksiklahendustest kaugemale — hõlmab süsteemset muutust avaliku sektori toimimises, juhtimises või ühiskonnas laiemalt.

Näited
- Uue põlvkonna 112 — ligipääsetav hädaabiühendus kõigile
- Nutipoide võrgustiku arendamine
- Automaatne haiglavoodite pesu